

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, ülkemizde yerel basın sorunlarının araştırılması ve bu çerçevede oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Mehmet TİM
Balıkesir M.
Ahmet AKIN
Balıkesir M.
Sergün T. İST. M.
M. Hüsnü BOZKURT
Konya M.
Haydar AKAR
Kocaeli M.
Gaye UŞNER
Eskişehir M.
CEHUN İRGAZ
Bursa M.
Barış KANDAN
Sığirci M.
Devrim KÖK
ANTALYA M.
Onursal ADIGÜZEL
İST. M.
Abdülkadir İZMİR M.
Onur İsmail ALDAN
İST. M.

MURAT BAKAN
İZMİR M.
Dr. Mehmet GÖKER
Burdur Milletvekili
Mazlum NURLU
Manisa M.
Atilla Sertel
İzmir M.
Mehmet GÖKBAĞ
Antalya M.
M. Oluş
Okan Coştuoğlu
Edirne M.
Onursal ADIGÜZEL
İST. M.
Abdülkadir İZMİR M.
Onur İsmail ALDAN
İST. M.

10
13
14
15
16

CHP
1923
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

GEREKÇE:

Bir ülkede basın gelişmesi ve güçlenmesi ile sağlıklı ve işleyen bir demokrasinin varlığı arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Demokratik ülkelerde yasama, yürütme ve yargı erklerinin yanında dördüncü kuvvet olarak adlandırılan basının, gerçeklerin topluma doğru ve objektif bir biçimde yansıtılması, vatandaşların düşüncelerinin ve taleplerinin yönetenlere duyurulması, ülkenin sorunlarının tartışılması için uygun bir zeminin oluşturulması ve siyasi iktidarların kamuoyu adına denetlenmesi gibi önemli görevleri bulunmaktadır. Basın bu görevlerini yerine getirirken olayları objektif ve tarafsız bir biçimde yansıtmak, sahip olduğu basın gücünü kişisel çıkarları için kullanmamak gibi mesleki etik kuralları ile bağlı olmak zorundadır.

Demokratik ülkelerde basın, bu görevlerini yerine getirirken hem ulusal ölçekte hem de yerel düzeyde faaliyet göstermekte olup, içinde yaşadığımız iletişim çağında yazılı, görsel ve elektronik ortamlarda yoğun bir çalışma içerisinde bulunmaktadır.

Günümüzde ağırlıklı olarak bölgesel ve yerel perspektifte faaliyet gösteren yerel basın kuruluşları, yöre insanlarının adeta gözü ve kulağı haline gelmiş olup, yörede yaşanan olaylar hakkında insanların bilgilendirilmesi, bölgesel ve yerel sorunların ortaya konulması ve yörede yaşayan vatandaşların taleplerinin yetkili mercilere yansıtılarak çözüm sağlanmasında büyük rol üstlenmiştir. Diğer taraftan, yerel basının, bölgesel ve yerel dinamiklerin katılımcı bir ortamda tartışılacağı bir zemin oluşturması bakımından ülkedeki demokrasi kültürünün gelişmesine çok büyük katkılar sağladığı açıktır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre ülkemizde halen 2619'u yerel, 143'ü bölgesel ve 182'si ulusal çapta olmak üzere toplamda 2944 gazete faaliyet göstermektedir. Bunun yanı sıra ülkemizde yaklaşık 500 tane televizyon kanalı ve 1000 in üzerinde ise radyo kanalı bulunmaktadır.

Burada vurgulanması gereken önemli bir husus, ülkemizde bu kadar çok ve yaygın yerel ve bölgesel basın kuruluşları olmasına rağmen, yerel basının ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu gerçeğidir. Bu sorunların başında mali güçsüzlükler gelmekte olup, bu durum bir taraftan teknolojik yeniliklere ve gelişmelere uyum sağlamayı güçleştirirken, diğer taraftan bu alanda nitelikli eleman çalıştırılmasını engellemektedir.

Ülkemizde ulusal basın organlarına reklam veren büyük kuruluşların yerel basın organlarına yeteri kadar reklam vermemesi nedeniyle yerel basın ciddi bir mali sıkıntı içerisinde. Nitekim yerel basının ulusal reklam pastasında aldığı pay yüzde 0,3'ler civarında kalmaktadır. Mevcut günlük yerel gazetelerin en büyük destekçisi konumundaki Basın İlan Kurumu'nun (BİK) reklam payının da giderek azalması içinde bulunulan bu mali sıkıntıları giderek ağırlaştırmaktadır.

Diğer taraftan, teknolojik yenileşme ulusal yayınları bile zorlarken, yerel medya sahipleri değişime ayak uydurmakta zorluk çekmektedirler. Nitekim uydu yayıncılığının yüksek bütçeli bir iş olması nedeniyle birçok TV kanalı karasal yayın yapmaktadır. Bu çerçevede, uydu yayını yapamayan yerel TV kanallarının ulusal kanallara kıyasla izlenme oranı düşük kalmaktadır. Yerel televizyon kanalları ise program maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle genelde film oynatarak

yayın akışlarını düzenlemektedirler. Bu nedenle de kaliteli program yapma şansları yok denecek kadar azalmıştır.

Ayrıca yerel radyolarda yaşanan sorunlar da önemli boyuta ulaşmıştır. Yerel radyoların en büyük problemi yetişmiş personel azlığı ve verici yatırım maliyetinin yüksek olmasıdır. Ayrıca telif maliyetleri ve RTÜK payının ulusal radyo kanallarıyla aynı oranda olması da ciddi sorunları beraberinde getirmektedir.

Öte yandan, yerel internet sitelerinin sorunları da basın sektöründe önemli yer tutmaktadır. Türkiye'de halen 800 e yakın irili ufaklı yerel haber sitesi bulunmasına rağmen etkin site sayısı 200 adetle sınırlıdır. İnternet sitelerinin en önemli sorunu, yazılım ve hosting (siteyi içinde barındıran web hizmeti) sorunlarıdır. Profesyonel bir yazılıma sahip olamayan sitelere bir de hosting maliyetleri eklendiği zaman yük oldukça artmaktadır.

Bu çerçevede, ülkemizde yerel basının sorunlarının araştırılması ve bu kapsamda oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

